

Avaleht>Teie õigused>Kuriteoohvrid>Hüvitamine>**Kahju sissenõudmine kuriteo toimepanijalt**
Kahju sissenõudmine kuriteo toimepanijalt

Slovakkia

Kuidas nõuda kohtumenetluse (kriminaalmenetluse) käigus kuriteo toimepanijalt kahju sisse või nõuda temalt muud moodi hüvitamist/heaastamist ning kellele tuleks selline nõue adresseerida?

Kuriteo toimepanijalt saab kriminaalmenetluse käigus nõuda kahju hüvitamist kas tehes suulise avalduse, mis kantakse kohtuistungis protokollis, või esitades spetsiaalse kirjaliku avalduse. Kannatanul, kellel on seaduse alusel õigus nõuda kuriteo toimepanijalt kuriteoga tekitatud kahju hüvitamist, on ka õigus taotleda kohtult, et süüdistatavalt mõistetaks süüdimõistva kohtuotsusega välja kahjuhüvitis; kannatanu peab sellise avalduse esitama hiljemalt uurimise või kokkuvõtliku uurimise lõpuks. Avalduses tuleb selgelt nimetada nõude esitamise alused ja taotletava kahjuhüvitise summa. Kannatanut teavitatakse tema õigusest kahju hüvitamisele ja selleks vajalikest sammudest kohtuistungis käigus.

Kui on olemas põhjendatud kahtlus, et kuriteoga tekitatud kahju eest hüvitise saamise nõude rahuldamisel võib ette tulla takistusi, võib nõude tagada tõenäolise kahjusumma ulatuses süüdistatava vara või muu varalise õigusega. Vara arestimise otsuse teeb kohus prokuröri või kannatanu esitatud avalduse alusel või kohtueelse menetluse puhul prokurör kannatanu esitatud avalduse alusel; kohtueelses menetluses võib prokurör tagada nõude ka ilma kannatanu avalduseta, kui see on vajalik kannatanu huvide kaitseks, eriti kui esineb viivituse oht.

Millises kriminaalmenetluse etapis peaksin ma oma nõude esitama?

Kahju hüvitamise nõude menetlemiseks kriminaalmenetluses peab kannatanu nõude esitama uurimise või kokkuvõtliku uurimise lõpuks.

Mida võin ma oma nõudes taotleda ja kuidas nõue vormistada (kas tuleb märkida kogusumma ja/või täpsustada konkreetne kahju, saamata jäänud tulud ja viivised)?

Selleks et kohus käsitleks kahjunõuet kriminaalmenetluse raames, peab kannatanu esitama nõude nõuetekohaselt ja õigel ajal. Õigeaegseks kahjunõudeks peetakse nõuet, mis on esitatud hiljemalt uurimise lõpuks, mis tähendab seda, et põhimõtteliselt tuleb see esitada enne uurimistoimiku lõplikku läbivaatamist. Kahju hüvitamise nõudes tuleb selgelt nimetada selle esitamise alused ja kannatanu taotletava kahjuhüvitise summa. Kohus on seejärel kohustatud lähtuma kriminaalmenetluses kannatanu nõutud kahjusummast.

Kas selliste nõuete esitamiseks on olemas erivormid?

Ei.

Millised tõendid pean ma oma nõude toetuseks esitama?

Uurimise käigus tuleb esitada tõendid kahjunõude põhjendatuse kohta, mille põhjal on võimalik usaldusväärset kindlaks teha tekitatud kahju suurus. Kehavigastuse puhul võidakse uurimise käigus määrata ekspert, kes hindab tekitatud kehavigastuse raskust.

Kas mul tuleb nõude esitamise korral tasuda kohtu- või muud kulud?

Kahjuhüvitise nõudmine kriminaalmenetluse raames on lõivuvaba.

Kas mul on võimalik saada enne kohtumenetlust ja/või selle ajal tasuta õigusabi? Kas mul on võimalik saada tasuta õigusabi ka juhul, kui ma ei ela riigis, kus kohtumenetlus toimub?

Kui kannatanu esitab kahjunõude ja tal ei ole sellega kaasnevate kulude tasumiseks piisavalt rahalisi vahendeid, võib prokurör kohtueelses menetluses või kohtu eesistuja määrata isegi ilma vastava avalduseta kannatanu esindamiseks advokaadi, kui ta peab seda kannatanu huvide kaitseks vajalikuks. Kannatanu peab tõendama, et tal puuduvad piisavad rahalised vahendid.

Esimesel kohtumisel kannatanuga on õiguskaitseasutus kohustatud andma kannatanule kirjalikku teavet tema õiguste kohta kriminaalmenetluses ning ohvriabiorganisatsioonide ja nende pakutavate teenuste kohta. Need teenused hõlmavad ka õigusnõustamist.

Millisel juhul võib kriminaalkohus minu nõude kuriteo toimepanija vastu tagasi lükata või selle üle otsustamisest keelduda?

Kui esitatud tõendite põhjal ei ole kahjuhüvitise määramiseks alust või kui kahju hüvitamise kohustuse kohta otsuse tegemiseks on vaja lisatõendeid, mis lähevad kaugemale sellest, mis on vajalik kriminaalmenetluses, et teha otsus kahju hüvitamise kohustuse kohta.

Kas ma saan sellise otsuse edasi kaevata või kas mul on muid võimalusi nõuda kahju hüvitamist/heaastamist?

Jah, kannatanu võib sellise kahjunõude kohta tehtud otsuse edasi kaevata.

Kui kannatanu edasikaebust ei rahuldata, võib ta seejärel esitada kahjunõude otse kuriteo toimepanija vastu tsiviilkohtumenetluses.

Iga isik, kellele on tahtliku vägivalgakuriteoga tekitatud kehavigastus või kellele on teatava vabaduse ja inimväärlikuse vastu suunatud kuriteo või lähedase või hooldatava isiku suhtes toime pandud julma teo tagajärjel tekitatud mittevaralist kahju, võib taotleda justiitsministeeriumilt kahju hüvitamist. Selliste kuritegude ohvritel on õigus saada hüvitist isegi siis, kui kohtuotsust, käskotsust või muud asjakohast otsust ei ole veel tehtud või see ei ole muutunud lõplikuks, tingimusel et seni tehtud uurimise või kokkuvõtliku uurimise tulemused ei tekita põhjendatud kahtlust, et on toime pandud vägivallakuritegu, mis tekitas ohvrile kehavigastusi. Pärast taotluse esitamist hindab ministeerium, kas uurimise tulemused tekitavad kahtlusi esitatud asjaolude suhtes. Kahtluse korral ei saa kahjuhüvitist välja mõista. Avalduse võib esitada uuesti, kui see on põhjendatud, näiteks kui uurimine viibib.

Juhul kui kohus mõistab mulle välja kahjuhüvitise, siis kuidas saan ma tagada, et kohtuotsus pööratakse kuriteo toimepanija vastu täitmisele, ja millist abi võin ma selle tagamiseks saada?

Kui kuriteo toimepanija ei täida vabatahtlikult kohustusi, mille kohus on talle kriminaalmenetluses määranud, saab kannatanu pärast kohtuotsuse jõustumist täitekorralduse, mille alusel ta saab pöörata kohtuotsuse kuriteo toimepanija suhtes sundtäitmisele. Sellisel juhul võib kannatanu pöörduda abi saamiseks advokaadi poole.

Viimati uuendatud: 27/02/2023

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastada tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.